

Η ανθρωπιστική κρίση έχει ύψιστη προτεραιότητα αυτή τη στιγμή στο Νεπάλ. Όμως η καταστροφή των έργων τέχνης δίνει άλλη διάσταση στην τραγωδία

Ενας πολιτιστικός θησαυρός στα μπάζα

ΤΑ ΝΕΑ / THE NEW YORK TIMES
ΤΟΝ EILEEN BARRY, NIDA NAJAR

Στην Πλατεία Μπασανταπούρ Ντουρμπάρ του Κατμαντού ένα βαρύ ξύλινο δοκάρει ξεκινά από την κορυφή του σωρού των ερειπίων και καταλήγει στη βάση αιπιού που ήταν κάποτε ο ναός Μαγιά Νιέγκα. Εθελοντές και μέλη των σωστικών συνεργείων το χρησιμοποιούν συν σκάλα για να ανεβωκατεβαίνουν στον λόφο που έχει σχηματιστεί από τα μπάζα. Εάν ήταν κανείς τεχνοκρτικής θα διαπίστωνε ορισμένα ενδιαφέροντα πράγματα σχετικά με αυτό το δοκάρει. Στην επιφάνειά του είναι χαραχτεί περίπλοκα οι εικόνες δύο θεοτήτων - και αυτό είναι πολύ πιθανό να έχει γίνει τον 17ο αιώνα. Με άλλα λόγια,

το δοκάρει αυτό θα μπορούσε να πουληθεί για αρκετές χιλιάδες δολάρια στη Δύση.

Η καταστροφή αιπιών των έργων τέχνης είναι μια άλλη διάσταση της τραγωδίας που βιώνει το Νεπάλ αιπιό τον καταστροφικό σεισμό, ο οποίος έχει στοιχίσει τη ζωή σε περισσότερους από 5.000 ανθρώπους. Τα ερείπια αρχαίων ναών και παλατιών έρευναν αφύλακτα, γεγονός ιπιου μειώνει τις πιθανότητες να ξαναγίνει όπως ήταν ένα υπό τα μεγαλύτερα συμπλέγματα της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Κάποιοι πιθανότατα για συναισθηματικούς λόγους, παίρνουν κομμάτια από τον κατεστραμμένο Πύργο του Ντορακάρα, ο οποίος χρονολογείται από τον

Εχουν συλλάβει μόνο οκτώ εφήβους

Οι μόνες συλλήψεις που έχει κάνει η αστυνομία στο Κατμαντού για λαφυραγωγία είναι αυτές οκτώ εφήβων που σχεδίαζαν να πουλήσουν ξύλινα τεκτονουργήματα στη μαύρη αγορά. Την ίδια ώρα οι κρατικές υπηρεσίες ρίχνουν η μία στην άλλη την ευθύνη για το θέμα της ασφάλειας των αρχαιολογικών χώρων

19ο αιώνα. Άλλοι όμως έχουν διαφορετική προσέγγιση. Την περασμένη Δευτέρα ένας πόλιτης τηλεφώνησε στην αρμόδια υπηρεσία για να καταγγείλει την απόπειρα κλοπής μιας προουίνζινης καμάνας από την οροφή ενός ναού στην προετοιμία. Το τηλεφώνημα εκείνο έκανε τις Αρχές να λάβουν κάποια πρώτα μέτρα. Την επομένη, μια ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στον τοπικό Τύπο προειδοποιούσε ότι θα τιμωρούνταν όποιος συλλαμβανόταν με τεκτονουργήματα στην κατοχή του.

Η ΑΙΣΘΗΣΗ πάντως είναι ότι για τη σωτηρία των μνημείων δεν υπάρχει η απαραίτητη βοήθεια. «Κανένας δεν μπορεί να τα σώσει μόνος του, ούτε η κυβέρνηση ούτε η UNESCO. Νομίζω ότι πρέπει να ενθώσουμε τις δυνάμεις μας» σπείρισε ο Κρίστιαν Μανζάρτ, επικεφαλής του γραφείου της UNESCO στο Κατμαντού. «Υπάρχουν χιλιάδες μέρη που πρέπει να προστατεύσουμε και δεν μπορούμε να βάλουμε έναν αστυνομικό ή έναν στρατιωτικό να τα φυλάει 24 ώρες το 24ωρο. Οι άνθρωποι αυτοί είναι απαραίτητοι σε άλλα πράγματα. Επομένως είναι αδύνατο, όπως μπορείτε να φανταστείτε». Η επικεφαλής της UNESCO Ιρίνα Μπόκοβα ανέφερε σε συνέντευξη Τύπου που

παρουχώρησε στις αρχές της εβδομάδας ότι ποτέ άλλοτε μια φυσική καταστροφή δεν είχε πλήξει τόσο πολύ την πολιτιστική κληρονομία.

Δύο ημέρες μετά τη σεισμική δόνηση των 7,8 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ μια αρχαία πόλη, το Μπακταπούρ, εγκαταλείφθηκε από τόσο πολλούς κειούτους ώστε όποιος την επισκέπτεται δεν ακούει παρά τα γουργουρίσματα των περιστερών. Αντίθετα, δεν φαίνεται να βιάζεται ο Κισόρ Ραγγιμαντάρι, ο οποίος κάθεται στην είσοδο των ερειπίων αιπιού που υπήκει στην οικογένειά του εδώ και τρεις γενιές. «Αυτό είναι το σπίτι μου» λέει. «Εχει καταστραφεί σχεδόν όλο. Απέξω ροιάζει να είναι εντάξει, αλλά μέσα υπάρχουν παντού ρωγμές. Με έναν σεισμό 6,5 ρίχτερ, θα πέσει όλο». Σύμφωνα με την UNESCO, έχουν καταστραφεί σχεδόν όλοι οι ναοί στο Κατμαντού, στο Μπακταπούρ και στο Πατάν. Στην Πλατεία Μπασαντιπούρ Ντουρμπάρ την περασμένη Γρίτη ομάδες εθελοντών απομύκριναν με φτυχία τα συντρίμια δύο ναών προκεκμένου να φυλάσουν στις σωρούς δύο θυμιάτων. Οι λίγοι αστυνομικοί που βρίσκονταν στην πλατεία δεν είχαν καμία διάθεση επιτήρησης. «Δεν υπάρχει καμία οργάνωση» έλεγε ένας καναδός τουρίστας που βοηθούσε στην αιπιράκρυνση των μπάζων. «Είναι μπάτε σκόλι ο αλέστε».

Νεπαλέζοι στρατιώτες, εθελοντές και μέλη των σωστικών συνεργείων αναζητούν τυχόν επιπλέον ανάμεσα στα ερείπια ενός ναού στο Μπακταπούρ. Πέραν της ανθρωπιστικής τραγωδίας, το πλήγμα για τους πολιτιστικούς θησαυρούς του Νεπάλ είναι τεράστιο